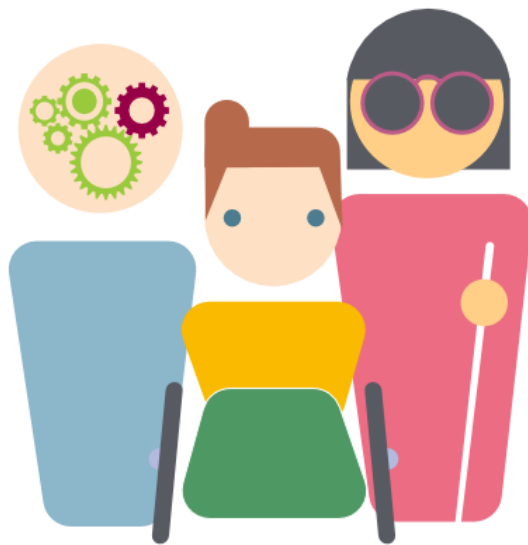


VN-Comité voor de rechten van mensen met een handicap

Het recht om zelfstandig te wonen en deel uit te maken van de gemeenschap



Algemene Commentaar No. 5 (2017)

Artikel 19: Het recht op zelfstandig wonen en deel uitmaken van de gemeenschap

Versie in eenvoudig Nederlands



Artikel 19 van het Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap zegt dat personen met een handicap zelf mogen kiezen waar en met wie wonen.

Artikel 19 zegt ook dat personen met een handicap erbij horen.

België heeft beloofd te doen wat in het verdrag staat.

Het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap schreef een tekst waarin staat wat België moet doen.

Die tekst is de Algemene Commentaar.

Hier leggen we uit wat in de Algemene Commentaar staat.



Leeswijzer

De woorden in het vet gedrukt vind je ook achteraan in de woordenlijst.

Daar leggen we kort uit wat het woord betekent.

Wat in deze tekst staat

1	De rechten van mensen met een handicap	3
2	Mensen met een handicap worden soms uitgesloten	4
3	Wat artikel 19 van het Verdrag zegt	5
4	Waarom het belangrijk is dat mensen met een handicap erbij horen	5
5	Wat mensen nodig hebben om erbij te horen.....	6
6	Wat de overheid moet doen.....	8
7	Andere belangrijke rechten	9
8	Woordenlijst	10

1 De rechten van mensen met een handicap

1.1 De Verenigde Naties



De **Verenigde Naties** is een organisatie van alle landen in de wereld.

Zij komen samen om te bespreken hoe ze de wereld voor iedereen een betere en veilige plek kunnen maken.

1.2 Het Verdrag voor de rechten van mensen met een handicap



De Verenigde Naties schreef het **verdrag** voor de rechten van mensen met een handicap.

Een verdrag is zoals een wet voor landen.

Het verdrag zegt dat mensen met een handicap dezelfde **rechten** hebben als alle anderen.



Mensen met een handicap moeten ook kunnen meedoen in de **gemeenschap**.

Ze mogen niet uitgesloten worden.



België ondertekende het verdrag in 2007.

België beloofde alle rechten van mensen met een handicap na te leven.

1.3 Over deze tekst



Deze tekst vertelt je meer over het verdrag voor mensen met een handicap.

Het legt uit wat er staat in artikel 19 van het verdrag.



Artikel 19 zegt dat mensen met een handicap zelf mogen kiezen waar ze wonen.



Artikel 19 zegt ook dat mensen met een handicap erbij horen. Erbij horen en zelf kiezen waar je woont zijn belangrijke **mensenrechten**.

2 Mensen met een handicap worden soms uitgesloten



Soms mogen mensen met een handicap niet zelf kiezen waar ze wonen of met wie ze wonen. Andere mensen denken dat mensen met een handicap niet **zelfstandig** kunnen wonen.



Mensen met een handicap worden daarom soms verplicht om in een instelling te wonen, weg van huis. Ze zijn dan **afhankelijk** van andere mensen en hebben weinig vrijheid.



Wanneer andere mensen hun **rechten** niet naleven kan dit leiden tot **discriminatie** en slechte behandeling. Veel mensen met een handicap leven ook in **armoede**.



Mensen met een handicap en hun families vroegen daarom om dingen te veranderen. Wat moet veranderen staat ook in artikel 19 van het **verdrag**.

3 Wat zegt artikel 19 van het verdrag?



Mensen met een handicap hebben het **recht** om zelf te kiezen waar ze wonen en met wie ze wonen.



Mensen met een handicap hebben ook recht op steun om **zelfstandig** te wonen. Je moet niet alles alleen doen.



Mensen met een handicap mogen niet **uitgesloten** worden. Je hebt recht op **toegang** tot alle gebouwen en diensten, zoals een huis hebben, naar school gaan, de bus nemen, naar het gemeentehuis gaan, naar het zwembad gaan.

4 Waarom is het belangrijk dat mensen met een handicap erbij horen?



Als mensen met een handicap in de **gemeenschap** wonen, dan kunnen ze samen met alle andere mensen wonen, werken en spelen.

Zo leren mensen met handicap en zonder handicap elkaar beter begrijpen.



Dit kan helpen om **discriminatie** en slechte behandeling van mensen met een handicap te stoppen.



Als mensen met een handicap in de gemeenschap wonen, dan kunnen ze een beter leven leiden.

Mensen met een handicap kunnen zoals alle anderen meedoen en erbij horen.

5 Wat hebben mensen met een handicap nodig om erbij te horen?

5.1 Zelfstandig leven

- Zelfstandig** leven betekent dat je zelf kan beslissen over je eigen leven.
- Je mag zelf kiezen waar je woont, met wie je woont, wat je eet, wanneer je naar bed gaat en wat je in huis hebt.
- Je bent niet verplicht om in een **instelling** of **voorziening** te wonen.

Daarvoor hebben mensen met een handicap deze dingen nodig:



- een plek om te wonen



- kleding



- steun om te zeggen wat je wil



- gezondheidszorg



- steun thuis



- vervoer



- vrienden en relaties



- informatie



- voedsel



- seksuele -en reproductieve rechten

5.2 Meedoen in de gemeenschap en erbij horen



Alle mensen met een handicap moeten kunnen meedoen in de gemeenschap zoals alle anderen.
Dat noemen we **inclusie**.



Ze moeten daarom **toegang** hebben tot alle diensten en gebouwen.



Mensen met een handicap moeten ook kunnen **stemmen** en meedoen met **politiek**.

5.3 Steun om zelfstandig te leven



Zelfstandig leven betekent niet dat je alles alleen moet doen.
Mensen met een handicap hebben ook recht op steun.



Bijvoorbeeld hulp om je aan te kleden of om te zeggen wat je denkt.

Mensen met een handicap hebben het **recht** om zelf hun steun te kiezen:

- je beslist zelf hoe je geld uitgeeft voor je steun.
- je kiest zelf hoeveel steun je krijgt en wie jou steunt.
- je moet een **persoonlijke assistent** niet delen, tenzij je dat zelf wil.

6 Wat moet de overheid doen?

De **overheid** moet dit allemaal doen om artikel 19 van het **verdrag** na te leven:



- Wetten, regels en plannen wegnemen die mensen met een handicap **discrimineren**.
- Wetten, regels en plannen wegnemen die de **rechten** van mensen met een handicap niet naleven.



- Een duidelijk plan maken om artikel 19 waar te maken.



- Openbare diensten en gebouwen **toegankelijk** maken voor iedereen.
- Genoeg huizen toegankelijk maken die niet te duur zijn.



- Personen met een handicap steun en informatie geven om zelf keuzes te maken.



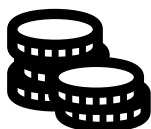
- Personen met een handicap steun geven om te wonen waar ze willen en met wie ze willen.
- Genoeg mensen opleiden om mensen met een handicap te steunen.
- Familie en verzorgers van mensen met een handicap steun geven.



- Geen geld meer geven aan grote **instellingen** die mensen met een handicap weghouden van andere mensen.
- Geen nieuwe instellingen bouwen.



- Ervoor zorgen dat kinderen met een handicap bij hun gezin wonen en opgroeien.



- Mensen met een handicap een goede **uitkering** geven om te helpen betalen voor dingen die meer kosten als je een handicap hebt.



- Informatie verzamelen over mensen met een handicap en wat ze nodig hebben.



- Ervoor zorgen dat mensen met een handicap de wet en de rechtbanken kunnen gebruiken om een klacht in te dienen.

7 Andere belangrijke rechten

Er staan nog veel andere **mensenrechten** in het **verdrag** voor mensen met een handicap:



- Het recht om gelijk behandeld te worden



- Het recht op **toegankelijkheid**



- Het recht om naar school te gaan, samen met alle anderen



- Het recht om te werken, samen met alle anderen



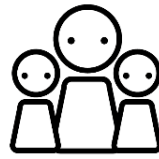
- Het recht om zelf te beslissen eens je 18 jaar bent



- Het recht op begrijpbare informatie



- Het recht op een **goede levensstandaard**



- Het recht om een familie te hebben



- Het recht op een goede gezondheidszorg



- Het recht om te zeggen wat je van iets vindt

Deze **mensenrechten** zorgen er mee voor dat mensen met een handicap erbij horen.

Het is daarom belangrijk dat de **overheid** ook deze mensenrechten naleeft.

8 Woordenlijst

Afhankelijk: iemand anders nodig hebben of op hen vertrouwen voor hulp of steun.

Armoede: niet genoeg geld hebben om belangrijke dingen te betalen, zoals eten, kledij, de huur.

Discriminatie of discrimineren: iemand slechter behandelen dan andere mensen omdat ze anders zijn.

Gemeenschap: mensen die samen leven, zoals een dorp of een stad.

Goede levensstandaard: als je toegang hebt tot genoeg voedsel, kledij, een plek om te wonen en alle andere basisingen voor een goed leven.

Inclusie: gebruik kunnen maken van dezelfde gebouwen en diensten, deelnemen aan dezelfde activiteiten en dezelfde ervaringen hebben als andere mensen.

Instelling: een tehuis of voorziening waar mensen met een handicap samen wonen en zorg krijgen.

Mensenrechten: de rechten die elke mens heeft. Ze zijn zo belangrijk dat niemand jou mensenrechten mag afnemen.

Overheid: de overheid bestuurt het land.

Persoonlijke assistent: iemand die je kiest om jou te helpen.

Politiek: meedoen met je lokale of nationale overheid.

Recht: iets wat je mag doen of mag hebben.

Seksuele en reproductieve rechten: het recht op veilige seksualiteit en het recht om gezond te blijven. Het recht om te beslissen of je kinderen wil en steun om gezonde kinderen te krijgen.

Stemmen: kiezen wie in de overheid zal zitten.

Toegang of toegankelijkheid: of je iets gemakkelijk kan krijgen, begrijpen of gebruiken.

Uitkering: geld dat de overheid aan jou geeft zodat je kan betalen wat je nodig hebt.

Verdrag: een overeenkomst tussen verschillende landen.

Verenigde Naties: een groep van 193 landen die samenwerken om van de wereld een betere en veilige plek te maken.

Voorziening: is hetzelfde als een instelling. Een plek waar mensen met een handicap samen wonen en zorg krijgen.

Zelfstandig: zelf kunnen kiezen wat je wilt en zelf beslissen over je leven. Het betekent niet dat je alles alleen moet doen. Je krijgt hulp als je dat nodig vindt.